

KOMUNIKAT PRASOWY nr 6/23

Luksemburg, 12 stycznia 2023 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-356/21 | TP (Montażysta obrazu i dźwięku pracujący dla telewizji publicznej)

Orientacja seksualna nie może być podstawą odmowy zawarcia umowy z osobą prowadzącą działalność na własny rachunek

Dyrektywa o równym traktowaniu w zakresie zatrudnienia i pracy, obejmująca szeroki wachlarz działalności zawodowych, ustanawia ogólne ramy walki z dyskryminacją ze względu między innymi na orientację seksualną

W latach 2010–2017 samozatrudniony przygotowywał zmontowane materiały audiowizualne do zwiastunów i felietonów wykorzystywanych w materiałach autopromocyjnych TP – spółki, która prowadzi ogólnopolską publiczną stację telewizyjną. Współpraca ta opierała się na kolejnych krótkoterminowych, następujących bezpośrednio po sobie umowach o dzieło, które pracownik ten zawierał w ramach prowadzonej przez siebie jednoosobowej działalności gospodarczej z TP.

W grudniu 2017 r. wspomniany samozatrudniony wraz ze swoim partnerem opublikowali w serwisie YouTube klip świąteczny mający promować tolerancję wobec par jedнопłciowych. Niedługo po publikacji tego klipu TP jednostronnie odwołała dyżury tego pracownika, a następnie nie zawarła z nim żadnej nowej umowy o dzieło.

Pracownik ten uznał, że był obiektem dyskryminacji bezpośredniej ze względu na orientację seksualną i w związku z tym wytoczył powództwo o odszkodowanie i zadośćuczynienie przed Sądem Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie. Sąd ten, po pierwsze, stawia pytanie, czy sytuacja rozpatrywana w postępowaniu głównym mieści się w zakresie stosowania dyrektywy 2000/78/WE o równym traktowaniu w zakresie zatrudnienia i pracy¹. Po drugie, sąd krajowy zmierza do ustalenia, czy omawiana dyrektywa stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które skutkuje wyłączeniem, ze względu na swobodę wyboru strony umowy, z zakresu ochrony przed dyskryminacją przyznaną na mocy tej dyrektywy, odmowy zawarcia lub przedłużenia umowy z osobą prowadzącą działalność na własny rachunek ze względu na jej orientację seksualną.

W dzisiejszym wyroku² Trybunał orzekł, że pojęcie „warunków dostępu do zatrudnienia lub pracy na własny rachunek”, które określa działalności zawodowe wchodzące w zakres stosowania dyrektywy 2000/78, należy rozumieć szeroko w ten sposób, że obejmuje ono dostęp do wszelkiej działalności zawodowej, niezależnie od jej charakteru i cech. Takie rozumienie wynika nie tylko z brzmienia dyrektywy 2000/78, lecz również znajduje potwierdzenie w jej celach. W tym względzie Trybunał podkreślił, że **dyrektywa 2000/78 ma na celu wyeliminowanie, z uwagi na interes społeczny i publiczny, wszelkich opartych na względach dyskryminacyjnych przeszkód w zakresie dostępu do środków utrzymania i zdolności działania na rzecz**

¹ Dyrektywa Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz.U. 2000, L 303, s. 16).

² Zobacz również opinię rzecznik generalnej Ćapety w sprawie [C-356/21 TP \(Montażysta obrazu i dźwięku pracujący dla telewizji publicznej\)](#) i komunikat prasowy nr [145/22](#).

społeczeństwa poprzez pracę, bez względu na to, w jakiej formie prawnej jest ona świadczona. Niemniej, biorąc pod uwagę, że działalność polegająca na zwykłym dostarczaniu towarów lub usług jednemu lub kilku odbiorcom nie jest objęta zakresem stosowania tej dyrektywy, Trybunał uściślił, że działalność zawodowa wchodząca w zakres stosowania dyrektywy 2000/78 musi mieć rzeczywisty charakter i być wykonywana w ramach stosunku prawnego charakteryzującego się pewną stabilnością. Do sądu odsyłającego należy ocena, czy rozpatrywana działalność odpowiada temu kryterium.

Podobnie, Trybunał stwierdził, że pojęcie „warunków dostępu do zatrudnienia i pracy, łącznie z warunkami zwalniania i wynagradzania” w rozumieniu dyrektywy 2000/78 należy interpretować szeroko, w ten sposób, że obejmuje ono warunki mające zastosowanie do każdej formy pracy najemnej i działalności na własny rachunek, niezależnie od formy prawnej, w jakiej są one wykonywane. Ponadto w odniesieniu do pojęcia „zwolnienia” Trybunał przyjął, że **osoba, która prowadzi działalność na własny rachunek może także zostać zmuszona do zaprzestania tej działalności ze względu na swego kontrahenta i może znaleźć się z tego powodu w szczególnie trudnej sytuacji porównywalnej z sytuacją zwolnionego pracownika.** Trybunał skonkludował, z zastrzeżeniem oceny, której przeprowadzenie należy do sądu odsyłającego, że decyzja o nieprzedłużeniu umowy z uwagi na orientację seksualną kontrahenta jest objęta zakresem stosowania dyrektywy 2000/78.

Na wypadek gdyby sąd odsyłający stwierdził istnienie dyskryminacji, Trybunał orzekł, że nie może być uzasadniona powodami wskazanymi w art. 2 ust. 5 dyrektywy 2000/78 ustanawiającym odstępstwo od zasady zakazu dyskryminacji. W tym względzie Trybunał zauważył, że choć polskie uregulowanie wydaje się chronić prawa i wolności innych osób, a dokładniej swobodę zawierania umów, nie jest ono niezbędne dla zagwarantowania tej swobody.

Zdaniem Trybunału okoliczność, że polski ustawodawca przewidział pewną liczbę wyjątków od swobody wyboru strony umowy, świadczy o tym, iż sam uważał, że faktu dyskryminowania nie można uznać za niezbędny dla zagwarantowania swobody zawierania umów w społeczeństwie demokratycznym. Wreszcie Trybunał przypomniał, że **przyznanie, iż swoboda zawierania umów pozwala na odmowę zawarcia umowy z daną osobą ze względu na jej orientację seksualną, pozbawiałoby skuteczności dyrektywę 2000/78 i zakaz wszelkiej dyskryminacji ze względu na taki powód.**

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Pozostańmy w kontakcie!

